מהדורה למורה – מיון אמצעים ספרותיים – דף תרגול (רגיל)

גרסת נייר למשחק "מיון אמצעים ספרותיים": מזהים את האמצעי בכל דוגמה מן היצירות, ממיינים ומסבירים את תרומתו. הדוגמאות לקוחות מעמודי היצירות באתר.

מסלול רגיל: הגרסה הרגילה: כל הפריטים. מומלץ 30–40 דקות, אפשר לחלק לשני שיעורים.

מפתח תשובות

#	שאלה	תשובה / כיוון
1	איש הצבא שואל "ממה מת?" – ומיד דורש לנסוע מהר יותר. (יגון)	ב – אירוניה
2	יונה לבן כולו, "כמו רוח רפאים". (יגון)	א – דימוי
3	"הייתי אשת-הבובה שלך". (בית בובות)	ב – מטפורה
4	עץ התפוח מושיט לנח פרי, כאילו אומר "טול, שלך הם". (מאחורי הגדר)	א – האנשה
5	שמות החיבה "עפרונית" ו"סנאי" ואיסור המקרונים כבר במערכה הראשונה. (בית בובות)	א – רמז מטרים
6	עפר של חורבה יקר יותר מכל טוב ספרד. (ליבי במזרח)	ב – פרדוקס
7	"בסוף: נשמע קול של דלת נטרקת" ב"בית בובות" הוא דוגמה להוראות במה.	נכון
8	התאימו בין המושג לבין ההגדרה.	1–ה, 2–א, 3–ב, 4–ג, 5–ד

#	שאלה	תשובה / כיוון
9	מיינו כל דוגמה לאמצעי שלה.	ניגוד: עליזות הצעירים מול יגונו השקט של יונה, האב הקר מול המורה השכנה החמה, הבית הרועש מול הדירה השקטה | סמל: האסקופה – הסף בין הבית לרחוב, עץ חג המולד שהופך למרוט, התיק השחור, הגדוש עד להתפקע | אירוניה: הסבל משבח את השקט העמוק בדירה, האב לוחש ברוך בטלפון אך אינו מדבר עם בנו
10	התאימו בין הדוגמה לבין היצירה.	1–ד, 2–ב, 3–ג, 4–א
11	מה ההבדל בין דימוי לבין מטפורה? תנו דוגמה לכל אחד מן היצירות.	דימוי – השוואה עם "כמו" ("כמו רוח רפאים"); מטפורה – בלי "כמו" ("אשת-הבובה").
12	בחרו אמצעי אחד מחלק ב׳ והסבירו מה הוא תורם ליצירה.	למשל: הניגוד בין האב למורה מדגיש מה חסר לילד; האירוניה בדברי הסבל רומזת שהשקט קרוב למוות.
13	כתבו משפט מקורי משלכם עם האנשה, ומשפט מקורי עם ניגוד.	משפטים מקוריים נכונים: תכונה אנושית לדבר לא אנושי; שני דברים הפוכים זה מול זה.
14	כתבו פסקה בנוסח בגרות: בחרו יצירה אחת והסבירו כיצד שני אמצעים ספרותיים בה תורמים למשמעותה (טענה, דוגמה לכל אמצעי, הסבר וסיכום).	טענה; שני אמצעים נכונים עם דוגמה מן היצירה (ציטוט עד 8 מילים); הסבר תרומה לכל אחד; סיכום. מושגים בשימוש נכון.

כרטיס יציאה – כיוון

סמל: דבר מוחשי שמייצג רעיון (הגדר, התיק השחור). ניגוד – דברים הפוכים זה מול זה; הקבלה – דברים בנויים או מתנהגים באופן דומה.

הדף מתאים לעמוד "מיון אמצעים ספרותיים – דף תרגול" באתר. יצרה: רוית ראש בן ישי

🗂️ מיון אמצעים ספרותיים – דף תרגול – דף התלמיד/ה

מסלול: רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

חלק א' – הבנה ומידע

זהו את האמצעי הספרותי בכל דוגמה וסמנו את התשובה הנכונה.

1. איש הצבא שואל "ממה מת?" – ומיד דורש לנסוע מהר יותר. (יגון)
א) דימוי ב) אירוניה ג) חריזה ד) סיום פתוח

2. יונה לבן כולו, "כמו רוח רפאים". (יגון)
א) דימוי ב) פרדוקס ג) הוראות במה ד) מונולוג פנימי

3. "הייתי אשת-הבובה שלך". (בית בובות)
א) חזרה ב) מטפורה ג) אנלוגיה ד) חריזה

4. עץ התפוח מושיט לנח פרי, כאילו אומר "טול, שלך הם". (מאחורי הגדר)
א) האנשה ב) הוראות במה ג) סיום סגור ד) הקבלה

5. שמות החיבה "עפרונית" ו"סנאי" ואיסור המקרונים כבר במערכה הראשונה. (בית בובות)
א) רמז מטרים ב) חריזה ומשקל ג) דימוי ד) פרדוקס

6. עפר של חורבה יקר יותר מכל טוב ספרד. (ליבי במזרח)
א) דיאלוג ב) פרדוקס ג) מונולוג פנימי ד) הוראות במה

7. "בסוף: נשמע קול של דלת נטרקת" ב"בית בובות" הוא דוגמה להוראות במה. ◯ **נכון** ◯ **לא נכון**

חלק ב' – התאמה, סדר ומיון

בצעו את המשימות: מתחו קו, מספרו לפי הסדר, מיינו לטבלה וענו בקצרה.

8. התאימו בין המושג לבין ההגדרה.

#		האות שלי		התאמה
1	ניגוד	____	א	דבר מוחשי שמייצג רעיון
2	סמל	____	ב	נאמר או קורה ההפך מן המצופה

#		האות שלי		התאמה
3	אירוניה	____	ג	שני חלקים בנויים באותו מבנה
4	הקבלה	____	ד	תכונה אנושית לחפץ, לצמח או לחיה
5	האנשה	____	ה	שני דברים הפוכים זה מול זה

9. מיינו כל דוגמה לאמצעי שלה.

מחסן מילים:

הסבל משבח את השקט העמוק בדירה

האב הקר מול המורה השכנה החמה

הבית הרועש מול הדירה השקטה

האסקופה – הסף בין הבית לרחוב

עץ חג המולד שהופך למרוט

עליזות הצעירים מול יגונו השקט של יונה

האב לוחש ברוך בטלפון אך אינו מדבר עם בנו

התיק השחור, הגדוש עד להתפקע

ניגוד	סמל	אירוניה

10. התאימו בין הדוגמה לבין היצירה.

#		האות שלי		התאמה
1	"ציון בחבל אדום ואני בכבל ערב" (הקבלה)	____	א	מאחורי הגדר
2	"הבן שלי מת השבוע" חוזר בכל מפגש (חזרה)	____	ב	יגון
3	ארז המוכה והילד הפגוע (הקבלה)	____	ג	התיק השחור
4	הנערים מציצים "כזבובים" (דימוי)	____	ד	ליבי במזרח

11. מה ההבדל בין דימוי לבין מטפורה? תנו דוגמה לכל אחד מן היצירות.

חלק ג׳ – כתיבה ופרשנות

כתבו תשובות מלאות. בתשובה הארוכה הקפידו על טענה, ביסוס (דוגמה מהיצירה), הסבר וסיכום.

12. בחרו אמצעי אחד מחלק ב׳ והסבירו מה הוא תורם ליצירה.

13. כתבו משפט מקורי משלכם עם האנשה, ומשפט מקורי עם ניגוד.

14. כתבו פסקה בנוסח בגרות: בחרו יצירה אחת והסבירו כיצד שני אמצעים ספרותיים בה תורמים למשמעותה (טענה, דוגמה לכל אמצעי, הסבר וסיכום).

כרטיס יציאה

1. מהו סמל? תנו דוגמה.

2. מה ההבדל בין ניגוד לבין הקבלה?

3. השלימו: "האמצעי שהכי קל לי לזהות הוא... כי..."